

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Факультет початкового навчання

СТУДЕНТСЬКІ ІНІЦІАТИВИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

**МАТЕРІАЛИ
V НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ**

(4 травня 2024 р., м. Харків)

**Харків
2024**

9. **Лобойко Яна** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
 Про суржик, етапи його становлення та причини розвитку в Україні.... 55
10. **Мезенцева Анастасія** (наук. кер. – к. пед. н., доц. А. А. Ємець)
 Дитяча періодика в сучасному дитячому середовищі..... 56
11. **Нєко Владислава** (наук. кер. – к. філ. н., доц. І. О. Купіна)
 Культура мовлення в інтернет-комунікації..... 57
12. **Петров Станіслав** (наук. кер. – д. пед. н., проф. Л. П. Ткаченко)
 Інноваційні підходи до національно-патріотичного виховання
 молодших школярів..... 58
13. **Савченко Аліна** (наук. кер. – к. пед. н., доц. О. М. Коваленко)
 Ефективні прийоми засвоєння першокласниками графічних образів
 літер української абетки в процесі опанування навички читання..... 59
14. **Сторожева Софія** (наук. кер. – к. філ. н., доц. Н. М. Чернушенко)
 Збагачення та розширення словника учнів початкової школи
 етнографічною лексикою..... 60

Ефективні прийоми засвоєння першокласниками графічних образів літер української абетки в процесі опанування навички читання

Савченко Аліна

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент О. М. Коваленко

Формування в першокласників механізму читання є одним з пріоритетних завдань учителя початкової школи, оскільки від рівня володіння цією навичкою залежить успішність навчання в цілому, адже читання - це важливий засіб отримання і засвоєння знань.

Однак, варто зазначити, що читання – це складний процес, що полягає в декодуванні графічних знаків в усне мовлення і розумінні смислу прочитаного. Т.Г.Єгоров виділяє три етапи в оволодінні навичкою читання: аналітичний, синтетичний та етап автоматизації. Перший, аналітичний етап припадає на період навчання грамоти. У ньому виділяють два специфічних ступені: перший пов'язаний з оволодінням буквеними позначками і поєднанням букв у склади, і другий, пов'язаний з опануванням складу і поєднанням складів у слова. Одиницею читання на першому ступені аналітичного етапу формування навички читання є буква. Дитина спочатку засвоює літери і вже потім вчиться сполучати їх у склади, слова. Тому важливим завданням на уроках навчання грамоти є засвоєння графічного образу виучуваної букви з тим, щоб учні могли її легко розпізнавати серед інших. Досягти поставленої мети можливо на основі врахування вікових та індивідуальних особливостей першокласників. Мотивувати дітей до засвоєння букв можна на основі залучення до ігрової діяльності. Учителі сучасної початкової школи використовують різноманітні ігри, спрямовані на запам'ятовування графічного образу букви. Наприклад:

- 1) поміркуй, на кого або на що схожа буква (в - на окуляри, г - на голівку гусачка, ж - на жука тощо);
- 2) знайди букви, що заховалися навколо нас (у тарілці можна знайти літеру о, у шафі –літери ш, п, т, г тощо);
- 3) виклади літеру за допомогою паличок, квасолинок, шнурочка тощо;
- 4) покажи букву пальцями, рухами;
- 5) збери у кошик грибочки, на яких заховалася задана буква;
- 6) знайди в таблиці та викресли букву, що повторюється багаторазово;
- 7) знайди задану букву в невеликому тексті, визнач скільки разів вона повторювалася;
- 8) вилікуй букву: визнач, яких елементів у неї не вистачає і допиши їх;
- 9) запиши у зошиті задану букву.

Привернути увагу учнів до графічного образу літери дозволяють також твори дитячої літератури. На сьогодні багатьма авторами (Варвара Гринько, Ігор Січовик, Іван Складаний та ін.) складені віршовані абетки, метою яких є створення в уяві дітей образу букви, що легко відтворюється.

Отже, використання ігрових прийомів роботи, спрямованих на засвоєння графічного образу букви дозволить викликати в учнів інтерес до вивчення абетки і стимулюватиме бажання якомога швидше опанувати навичку читання.